دادن فقير جو ڪلام

(چونڊ ڪلام)

مرتب

علي گل ڪوسو

روشني

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دادن فقير جو ڪلام

(چونڊ ڪلام)

ڀُٽا علي جا اوڙي

<u>مرتب</u>

علي گل ڪوسو

علي گل ڪوسو
ساحر ڪتاب گهر
ڪونڌي سيهڙ
Mob: 0346-8948535

روشني پبليڪيشن
ڪنڊيارو
2007ع

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

Roshni Book No. 385

كتاب جو نالو: دادن فقير جو ڪلام
مرتب: علي گل کوسو

ڇاپو پهريون: © روشني 2007ع
ڪمپوزنگ: حبيب قادر قريشي
روشني ڪمپوزر اينڊ پرنٽرز، حيدر چوڪ، حيدرآباد.
ڇپيندڙ: فائين ڪميونيڪيشن، حيدرآباد،
ڇپرائيندڙ: روشني پبليڪيشن، ڪنڊيارو، سنڌ

قيمت: -/36 رپيا

DADAN FAQIR JO KALAM

by: **Ali Gul Khoso**

Composed by: Habib Qadir Qureshi.
Roshni Composer and Printer, Hyder Chowk, Hyderabad
Printed by: Fine Communication, Hyderabad, Sindh.
Published by: Roshni Publication, Kandiaro
First Edition © Roshni 2007

اسٽاڪسٽ

شاهه لطيف ڪتاب گهر - حيدرآباد
پيٽائي ڪتاب گهر، گاڏي کاتو - حيدرآباد
سڪندري بڪ ڊيپو - ڪپرو + ڪاٺياواڙ اسٽور - اردو بازار، ڪراچي
رابيل ڪتاب گهر - لاڙڪاڻو + رهبر بڪ اڪيڊمي، رابعه سينٽر - لاڙڪاڻو
نيشنل بڪ ڊيپو، بندر روڊ - لاڙڪاڻو + نوراني بڪ ڊيپو، بندر روڊ - لاڙڪاڻو
سليم نيوز ايجنسي، نيو بس اسٽينڊ - دادو
جنيد بوڪ ڊيپو - دادو + مرچو لال بوڪ ڊيپو - بدين
رحيم بڪ ڊيپو، بدين + عزيز ڪتاب گهر - بئراج روڊ، سکر
ڪتاب مرڪز - فيريئر روڊ، سکر + الفتح نيوز ايجنسي، مهراڻ مرڪز - سکر
نيشنل بڪ اسٽال، پنج گلو چوڪ، خيرپور ميرس
تهذيب نيوز ايجنسي، پنج گلہ چوڪ - خيرپور ميرس
قاسميه لائبرري - ڪنڊيارو
اشرف بڪ اسٽال، نوابشاهه + مڪتبه عزيزيه، کهڙا
محمد يوسف ميمڻ نيوز پيپر ايجنٽ، مورو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

حمد

اي ملڪ جا مالڪ هيءَ مون کي معاف خطا ڪر
بس پنهنجي محبت جي ڪا ادراڪ عطا ڪر
منزل کان فنا جي مون کي نزديڪ بقا ڪر
مخلوق جي خالق سگهو مشڪل کي رها ڪر
هر جاءِ ۾ هر رنگ ۾ هر هنڌ وسين ٿو
تون پنهنجي قدرت کي پيو پاڻ پسين ٿو

سمجهان ٿو سوا تنهنجي بنا ڪي نہ بنا مان
آ شوق ٿيان تنهنجي محبت ۾ فنا مان
شب روز ڪيان، بس نہ ڪيان تنهنجي ثنا مان
پر پورا ڪندس ڪين لکي شان پنا مان.
تون ربّ اسان انس ڇا هستي آ اسان جي
دنيا ۾ گهڙيون چار هي وستي آ اسان جي.

تعريف جي لائق آ وڏا تنهنجي وڏائي
هر طرف سنڌ آهي بي پايان بنائي
اعدا کان نبي عيسيٰ جي عزت تو بچائي
يوسف جي وري مصر ۾ قيمت تو ڪرائي
فرعون کي موسيٰ جي هٿان مات ڪيو تو
نمرود جو گم لات و منات ڪيو تو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڇا ڇا مان ثنا تنهنجي ڪريان خالق و اڪبر
آ راز خفي تنهنجي عجب واليءَ! مظهر
گر ڪنهن تي تئين راضي تہ بي پرکي ڏين پر
بيشڪ آ وڏي هستي سنڌ ۽ خلق جا پرور
سرڪار اڳيان تنهنجي ٻي سرڪار زير آ
مان دل تو ڏيان توکي تون دل وٺ نہ دير آ

دنيا جي زماني کي تو رنگين بنايو
سبحان عجب تو هي پنهنجو سير ڪرايو
ڪم تنهنجو ڪنهين کي نہ ڪڏهن سمجھ ۾ آيو
ريءَ ٽيڪ جي اي نيڪ تو آ عرش اڏايو
اظهار وري حسن جو گلزار ڪيو تو
ڪو ڪنهنجو تہ ڪو ڪنهنجو دلي يار ڪيو تو

ڏسُ! اهنجي روش منهنجي نہ ڪر پنهنجي عنايت
غالب نہ رهي مون تي عدون جي عداوت
رک منهنجا خدا منهنجو سدا عشق سلامت
هن حال جي معلوم آ توکي ئي حڪايت
"دادن" کي فقط آسرو تنهنجو تئي خدايا
تون بخش مون عيبن ۾ گهڻا وقت وڃايا

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪٿي شدت ڪٿي شفقت ڏسو الله جي قدرت
ڪٿي رحمت ڪٿي زحمت ڏسو الله جي قدرت

ڪٿي فرحت ڪٿي فرقت ڏسو الله جي قدرت
ڪٿي حسرت ڪٿي نصرت ڏسو الله جي قدرت

ڪٿي اُلفت ڪٿي ڪُلفت ڏسو الله جي قدرت
ڪٿي نوڙت ڪٿي نفرت ڏسو الله جي قدرت

ڇا دنيا ۾ ٿئي ٿو حال ڏس دنيا جي پيارن جو
ڪٿي عزت ڪٿي زلت ڏسو الله جي قدرت

ڪٿي راڻيون ڪِٿي راڻا، ڪٿي ياڳين سدا ياڻا
ڪٿي عيش آ ڪٿي عِشرت ڏسو الله جي قدرت

ڪٿي دارا سڪندر آ، ڪٿي رستم پلمبر آ
ڪٿي تخت آ ڪٿي تُربت ڏسو الله جي قدرت

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪٿي آ تخت شاهي ۽ ڪٿي آ تاج شاهاڻو
ڪٿي هيبت ڪٿي هشمت ڏسو الله جي قدرت

حسينن حُسن وارن جا نيا ويا مڙهه مُقامن ڏي
ڪٿي سيرت ڪٿي صورت ڏسو الله جي قدرت

دليون مَنجي ويون ماڻهن جون ماڻهون پيي ويا مٺجي
وئي برڪت پئي حرڪت ڏسو الله جي قدرت

نمازي آ تہ ڪو ڪو آ، جي غازي آ ڪو ڪو آ
چڙهي وئي چوٽ تي بدعت ڏسو الله جي قدرت

جنهين وت آهي ناڻو سو سياڻو آهہ پوءِ توڙي
سندس ٻولي هجي ٻَت ٻَت ڏسو الله جي قدرت

پني ڪان پوءِ تي هڪڙو پيي دم دنيا ۾ اي دادن
ملي ٿي ڪين ڪي فرصت ڏسو الله جي قدرت

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جو برعرش - برين آهي سو خود اهلِ زمين آهي
جو آهي لامڪان سو دل جي ڪعبي جو مَڪين آهي

پري ٻانهي کان ناهي هو هميشه هم نشين آهي
سميع ۽ بصير آهي هو داور دانابين آهي

اي همت وارا ڇو اڄ تنهنجي همت نُڪتچين آهي
درِ اغيار سجدي ۾ جهڪيل تنهنجي جبين آهي

اهو ڪم جو ڪري عاقل جو بلڪل بدترين آهي
سڃاتو جن خدا پنهنجو انهن کي آفرين آهي

سندس رحمت جو دريا جوش ۾ ايندو جڏهن "دادن"
گنهگارن کي بخشيندو اهو دل کي يقين آهي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منهنجي قدير پاڪ جي قدرت دراز آ
مالڪ سڀ مُلڪ جو ئي بندھ نواز آ

گردش عبس زماني ڏس تنهن کي ڇا ڪندي
جنهن جي مٿانهن دائمي رازق جو راز آ

ناهي ڪو خوف حشر قيامت جو جيڪڏهن
يادِ خدا ۾ دل هي سدا سرفراز آ

ڪهڙو ڪيان بيان عيان شانِ ڪبريا
ساري جهان جو، جو قوي ڪارساز آ

حضرت رسولﷺ پاڪ سندس يثربي حبيب
جنهن جي شفا تي، پنهنجي گناهن تي ناز آ

هردم سنڀال خالق و اڪبر کي دادنا
لاريب جنهن جي ذات وڏي بي نياز آ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مدينـي وڃان مصطفيٰ چوندو، چوندو
تنهان پوءِ نجف مرتضيٰ چوندو چوندو

حسيـن ابـن حيدر ڪسڻ وقت تائـين
ويو دشمـنـن کـي دعا چوندو چوندو

ابوجهل آخر جهنم کـي پـهتو
نبي پاڪ کي ڇا مان ڇا چوندو چوندو

محمّد کـي معراج جي رات خالق
ڏئي هٿ پيو صلي عليٰ چوندو چوندو

محمّد جي تعظيم خاطر خدا خود
اٿـيو ـ بردي مان مرحبا چوندو چوندو

مران هن جهان مان اڳي پوءِ اي "دادن"
رسولِ خدا جي ثنا چوندو چوندو

يارسول الله چڏ ديدار جون ڪولي دَريون
پرجهلا توکي ڏسي آجيون ٿين عيبن پَريون

توکي ڏسڻو آ ڪنهين کي عشق جي اک سان ڏِسي
چا ڏسي سگهنديون سڄڻ توکي انڌيون ان جون ڇَريون

ٿيا شڪي شمس و قمر تارا ڪتيون ٿيڙو ٿنگڙ
حسن تنهن کي ڏسي حيران ٿيون حورون پَريون

سرمو پاتو طورسينا جو پي اکڙين ۾ مگر
خاڪ پاتم تنهنجي در جي تڏهن تا اکڙيون ٺڙيون

آهي بي ادبي چمڻ ۾ تنهنجي پيرن جون پنيون
چپ مٿان ٿين پير هينان تنهن ڪري چمچن ترَيون

يارسول الله ڪر تون درد ”دادن“ جا دفع
تون ڪرين جنهن تي نظر ٿين بي خطر ڪوٺيون ڪَريون

يارسول الله مان توسان مديني ۾ اچي
روبرو ڪولي ڪندس آهن ڳجهيون ڳالهيون ڳريون

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ناشاد مصطفيٰ کان دلشاد بڻجي آيو
برباد جو هيو سو آباد بڻجي آيو

موصوف هر صفت آ سردار مرسلن جو
هر عيب کان محمّد آزاد بڻجي آيو

آدم کان ابتدا ۾ مظهر هيو محمّد
آدم جو بعد ۾ هي اولاد بڻجي آيو

خير النساء جو بابو حَسنين جو آ نانو
مشڪل ڪشا سندس جو داماد بڻجي آيو

امي نہ چئہ نبيءَ کي شاگرد آ خدا جو
دنيا جي عالمن جو استاد بڻجي آيو

آذار عاصين جو مهندار بيڪسن جو
بيداد جو اي "دادن" هيءُ داد بڻجي آيو

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

نہ ٻارن سان نورالهديٰ ڪيڏندو هو
اگر ڪيڏندو هو جدا ڪيڏندو هو

سڏڻ ايندا ها مڪي جا ٻار ليڪن
نہ ڪنهن سان وجي مصطفيٰ ڪيڏندو هو

ڪتين سج ۽ چنڊ تارن سان مرسل
وجي خادم الانبيا ڪيڏندو هو

حويلي ۾ حضرت اڱيان آمنہ جي
کڻي پنهنجي ننڍڙي عصا ڪيڏندو هو

اي "دادن" ڪنهين کي لت ۽ ڪنهين کي مڪ
ٻتن سان رسولِ خدا ڪيڏندو هو

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مونکي شال ڏاتر ڏيکاري مدينو
قسم آهه ٿو ساهه ساري مدينو

مدينو اهو جنهن ۾ روضهء مُحمَد
وِهان ڪيئن هتي مان وساري مدينو

مديني کي ويجهي پوڻ وقت ڏاڍو
ٿيا خوش پري کان نهاري مدينو

مديني جا ماڻهو سيئي منهنجا سائين
وڏو شان ٿو شرف ڏاري مدينو

ٻهاري جي هوندي مان ڏاڙهي سان "دادن"
ڪريان صاف سارو ٻهاري مدينو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

علي جو مان غلام آهيان علي منهنجو امام آهي
سوا در حيدر و صفدر ڏسڻ ٻيو در حرام آهي

علي بااحتشام آهي علي بااحترام آهي
علي دائم مدام آهي علي قائم مقام آهي

علي آ ذات جو مظهر علي آ نورِ پيغمبر
علي اطهر علي اڪبر علي خير الانام آهي

علي آهي ولي الله علي فخرِ خليل الله
علي آهي لسان الله علي ناطق ڪلام آهي

عجيب آهي مجيب آهي اديب آهي حبيب آهي
نقيب آهي نجيب آهي حقيقتِ جو نظام آهي

علي جي مئہ جو جنهن "دادن" ڪيو پرنوش جام آهي
اهو زنده قسم آهي خدا جو تاقيام آهي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پسند آ خدا کي صداقت علي جي
آ افضل ڪان افضل عبادت علي جي

سندس در تان خالي سوالي نہ موٽيو
بيان ڇا ڪريان مان سخاوت علي جي

ٿيو تعمير ڪعبہ علي جي ڄمڻ لئہ
ٿئي ڪاٿي مان نہ تہ ولادت علي جي

اٿڻ جي ادب سان اڳيان مصطفيٰ جي
هئي بطن مادر ڪان عادت علي جي

سو رحمت ۽ شفقت جو حقدار ناهي
رکي ٿو جو دل ۾ عداوت علي جي

نہ تخت ۽ نہ تاج ۽ پارس ٿو گهرجي
فقط مون کي گهرجي عنايت علي جي

اهو ويندو جنت ۾ ڪيئن ڪيستائين
نہ هوندي جنهنکي اجازت علي جي

نبيءَ ۽ عليءَ جو آ هڪ نور ”دادن“
زيارت نبي جي زيارت علي جي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دشمن خدا جو خاص آ دشمن حسين جو
ٿيو امتحان عشق ۾ حسن حسين جو

چاليهہ ڏينهن گذري ويا تنهن کان بہ پوءِ ٿيو
افسوس آهي مومنو ٿيو مدفن حسين جو

اڪبر بہ ٿيو شهيد ۽ قاسم پڻ ٿيو شهيد
سارو اجاڙ ٿي ويو گلشن حسين جو

خيمي ۾ اهلِ بيت جي محشر ٿيو بپا
عباس مارجي پيو دلبر حسين جو

"دادن" هي ڪهڙي چيز آ دادن غلام آ
دادن جو سر حسين جو دادن حسين هو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اي شام شاهان پير مغان لال قلندر
لاثاني لقب تنهنجو آ لڄپال قلندر

هت شاه نجف بلڪ مدينو پيو حرم پيو
مومن جو ٿئي حج ٿو هر سال قلندر

اُت غير جي قبضي کان اقصيٰ ڏي ڇڏائي
ڪڻ ڏاڏا جي تلوار زره ڍال قلندر

آهيون نه ڳجها توکان تون پنهنجو ڪرم ڪر
ڪر پنهنجا برن ساڻ ڀلا ڀال قلندر

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

شهنشاهہ شهباز منهنجي مدد ڪر
اي حيدر جا همراز منهنجي مدد ڪر

قسم ٿئي علي جو علي جي ٻچن جو
طبيعت آ ناساز منهنجي مدد ڪر

دوا ڪين ڪنهن ڪان ڪريان تو آقا
اوهان ۾ اٿم آز منهنجي مدد ڪر

قطب مست ۽ رند اولياء ڪن ٿا
اوهان جي مٿان ناز منهنجي مدد ڪر

هي راڏڻ ڪان "دادن" جا سيوهڻ ۾ سهٽا
تون ٻڌ جلدي آواز منهنجي مدد ڪر

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

عمر مونکي سانگي سنڀاريندا هوندا
مون نماڻيءَ جون راهون نهاريندا هوندا

مزي سُاڻ پيا مال چاريندا هوندا
پٽن پاسي گڏجي گذاريندا هوندا

اُني جو اباڻا ڏٿن کي تڙن تي
پلر پاڪ پاڻي پياريندا هوندا

ڪندا ڇا تو حاڪم کي مسڪين ماڻهون
خدا پنهنجي کي بس پڪاريندا هوند

ڪندا ياد هوندا مون ناقص کي "دادن"
نہ وارث ولهي کي وساريندا هوند

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ريءَ سنگھارن رات، هيئن نہ پوي مونکي هت هيڪاندي

عُمر انھن لاءِ نيڻ تمن تا، پنھوارن جا پور پون ٿا
وائي سندن ٿم وات، ڪيئن ڪريان آهيان بيوس باندي

هي گھہ ڪائڻ ڪاج خوراڪون، ڪين وٺن پٽدار پوشاڪون
مال محل محلات، ٻن تنهنجا زر زيور چاندي

لوئي چڏي پٽ ريشم پائڻ، سون تي پنهنجا سيڻ مٽائڻ
مُرڪ نہ مارن ذات، ريت سندن ساٿيھہ سھاندي

جاڪون لڏيم ڪيت سان لائون، تاڪون دادن ڏيب ڏنائون
ڏاج ڏکن جي ڏات، ورهيہ ڪان آهيان وار نہ واندي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پڇو ٿا ڪهڙيون خبرون، مان وڏي آزار ۾ آهيان
نہ آهيان پنهنجي وس ۾، بس وجي پيو تار ۾ آهيان

دلِ نادان تي ڪهڙو الائي پيو اثر آهي
نہ پنهنجي ڪا خبر آهي نہ ٻئي ڪنهن جي خبر آهي
ٻُڏل اهڙو خدا ڄاڻي، خيال يار ۾ آهيان

نہ راحت آ نہ رخصت آ، نہ فرصت آ نہ فرحت آ
قيامت تي قيامت آ، مصيبت تي مصيبت آ
تري تي سِر ڪنيو بيٺو، سِر بازار ۾ آهيان

قسم آهي خدا جو پاڻ تي ڪنهن خار ۾ آهيان
وڏيِ آزار ۾ آهيان، انتظارِ يار ۾ آهيان
اي دادن ڇا ڪريان ڏاڍي پيل ويچار ۾ آهيان

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪٽي هوت هنج مان اوٺي ويا اڏاٽا
ڪندي پنڌ پيرين ٿيم سنڌ ساٽا

پري سات آيا ٿيا مهمان مُنهنجا
ڦُري ويا ٿيءَ ڪي اديون ڏير اهنجا
اويلو آسر جو وڍي ور سڏاٽا

ٿيس پاڻ اڻ ڄاڻ، ڪيم ننڊ پياري
مون غفلت ۾ گهاري سڄي رات ساري
صُبح جو سنياليم، ڏٺم پينگ ياٽا

تا دادن اکين مان وهن نير نيڪر
ڪوهيارل جي سرڪاڻ هڪوار هيڪر
جبل منجهه جنڏيون اڏيندس اڏاٽا

○

جانب يار ڪري ويو جوڳي،
در در ٻين وڃايان مان

نانگ ٻچيءَ ٻُل ويڙهي سيڙهي،
خاڪ لڳين سر لاهيان مان
جانب يار ڪري ويو جوڳي...

ٽرن برن جهر جهنگلن ۾،
ڏونهيون روز دکايان مان
جانب يار ڪري ويو جوڳي...

گيڙو رنڱا پائي ڪپڙا،
ڪن ۾ ڪندل پايان مان
جانب يار ڪري ويو جوڳي...

دادن درد ٻجهو هي دل جو،
ڪنهن کي سور سڻايان مان.
جانب يار ڪري ويو جوڳي...

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

انهيءَ يار کي حيف هزار هجن،
جيڪو يار تئون سِر کي فدا نہ ڪري
تنهن سان ڪهڙو وفا جو ڪٽجي قدم،
جو وفا جي عيوض وفا نہ ڪري

ڪنهن کي درد پنهنجي جي دانهن ڏيان،
ڪو ٻڌائي مان ڪاڏي ٿي ڪاڏي ٿيان
جيئن مون سان ٿي گذريو آهي،
تيئن دشمن سان بہ خدا نہ ڪري

مُنهنجي يار جي باري ۾ يار اوهان،
جيڪي بہ چيو بيڪار اوهان
آهي ڪهڙو بہ مُنهنجي اکين سان ڏسو،
مُنهنجي اکيان سندس ڪو گلا نہ ڪري

سوا يار سڄڻ جي ٻيو نہ ڪپي،
مونکي ڪنهنجو علاج ٿو ڪونہ ڪپي
جنهن کي مرض محبت جو آهي لڳل،
تنهنجو ڪوئي طبيب دوا نہ ڪري

ڪجھ دادن پاڻ کي خيال نہ آ،
ريءَ ڪنهن بہ ڪشالي ڪمال نہ آ
سارو جڳ هي جدا ٿي وڃي تہ وڃي،
هڪ جانب يار جدا نہ ڪري

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪڏهن ايندين يار پيارا،
سهڻا سهڻيءَ صورت وارا

تو لئہ آهي ساهہ اداسي،
بيوس وئي آ دلڙي ڦاسي
ڪر ڪو قياس خدارا،
سهڻا سهڻيءَ صورت وارا

رهڻ پري جو آهي قيامت،
ڪانہ ٿي گذري سڪ جي ساعت
وٺن تا ڪين نظارا،
سهڻا سهڻيءَ صورت وارا

هيئن نہ ڇڱائي توکي جاني،
آخر آهي دنيا فاني
سورج چنڊ ستارا،
سهڻا سهڻيءَ صورت وارا

تنهنجي درشن لاءِ، ديوانا،
عاشق توتي يار يگانہ
ڪيئي "دادن" پارا،
سهڻا سهڻيءَ صورت وارا

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پيچ وٽن ڪان سور پکين جا، جي وريا ڪين واهيري

ستگتي سارن راهون نهارن،
هو موتن پاڳن پيري
پيچ وٽن ڪان سور پکين جا...

پڳئون پيرا ڇڏيئون آکيرا،
ويا ساجهر ويل سويري
پيچ وٽن ڪان سور پکين جا...

ماريءَ ماريا ڳاريءَ ڳاريا،
آيا ڪين اويري
پيچ وٽن ڪان سور پکين جا...

دادن دلبر دل وارن جا،
ويا جيرا جلائي جيري
پيچ وٽن ڪان سور پکين جا...

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دلدار ڏيو دلداري، ڇڏ ريت وسارڻ واري

ماڻن تنهنجن ماري ڇڏيو آ، ڳڻتين تنهنجين ڳاري ڇڏيو آ
مُنهنجي توبهہ توبهہ زاري، ڇڏ ريت وسارڻ واري

موت نہ ڪنهن کي مور ڇڏيندو، هرڪوئي پرلوڪ لڏيندو
ڏنگ رئيس هجي يا هاري، ڇڏ ريت وسارڻ واري

سهڻا توکي ساهہ ٿو ساري، صدقي ساهہ جي ويهہ نہ وساري
وجهہ گهوٽ نہ ايذي گهاري، ڇڏ ريت وسارڻ واري

دادن تولئہ آهي اُداسي، بيوس وئي آ دلڙي ڦاسي
ڪر ڏار نہ دلبر ڏاري، ڇڏ ريت وسارڻ واري

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جيئن تون ٿو ڪرين، تيئن ڪير ڪري
جيئن مان ٿو مران، تيئن ڪير مري

ٿو اهنج ڏئين آزار وري
ٿو صدما ڏين صدبار وري
نہ بہ تنهنجي سڏڻ تي يار وري
جيئن مان ٿو وران، تيئن ڪير وري

بس ڪھڙو بہ آهيان ميرو مندو
تڏهين بہ اوهان جو آهيان بندو
ٿي ٻارڻ برهہ جي باهہ سندو
جيئن مان ٿو ٻران، تيئن ڪير ٻري

هل حسن سندا هٻڪار ڏسي
رفتار ڏسي گفتار ڏسي
سڀ سهڻا سندءِ سينگار ڏسي
جيئن مان ٿو ٺران، تيئن ڪير ٺري

پڇ ياري نہ مون ڪان يار مٺا
مل ”دادن“ سان دلدار مٺا
هنئن ڳٽتين ۾ غمخوار مٺا
جيئن مان ٿو ڳران، تيئن ڪير ڳري

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تنهنجي وڇوڙي وڌو يار ماري
ويندس ڏکن جا مان ڏينهڙا گذاري

هتڙي نہ ڪنهنجو، اڄ آهي ڪوئي
هڪ جهڙو آهي، نہ هي جڳ سڄو ئي
جنهن سان چڱو هَل، دشمن آ سوئي
اها ڳالهہ ڏاڍي پئي پساري

آهيون مسافر، ماريا وڃون ٿا
تڏهين ٻہ تنهنجا، ٿورا مڃون ٿا
سڄڻ جي سانگي، نہ پيرو پڇون ٿا
تون تہ اسان کي، وينين وساري

جيڪو ڪوڙ ڄاڻي، سو پل موج ماڻي
ظاهر ٿي پوندو، اڄ يا سڀاڻي
جيڪي ٿو ڄاڻي، رب پاڪ ڄاڻي
ائين ٿي چيو آهي، "دادن" ويچاري

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مونکان ياري نہ پيچ منهنجا يار سڄڻ
اچي سنت لهي وڃ سار سڄڻ

جهڙي رات اٿم تهڙو ڏينهن اٿم
مٿان غم جو اُنو ڪو مينهن اٿم
توسان ننڊڙي لاڪون نينهن اٿم
هٿاسين ٻڌڙن ۾ ٻئي ٻار سڄڻ

منهنجا يار تون مونکي ڪولي ٻُڌاءِ
توکي ڪيئن ٿو جڳائي رهڻ جدا
تنهنجي لاءِ اکين مان ڇاڻي خدا
روئندي روئندي نهي پيا نار سڄڻ

وئي دل جا هٿن مان ڪيئن وري
ڪٿي ڪوئي ڪيڏا حيلا ڪري
ساري "دادن" توکي ٿو سڏڪا پري
ڏاڍي تنهنجي لڳي وئي تار سڄڻ

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏکيا ڏينهن ٻه ٽي، ويندي‌س قيد ڪٽي
سکيا سانگي وسن ٿا سنگهار جتي

ڏسان ڏوتين کي مولا ماڙ ڪري
هن ڪوٽ جي پرور پاڙ پٽي

مري عُمر وڃان جي تنهنجي ملڪ اندر
تہ ٻہ اڇجائن اباڻي لوڙهہ لٽي

ڏسان ٿي تہ ڏسڻ ۾ ٿو ملير اچي
پِنا پونگا هوندا، پئي برسات وسي

ڪيو ٻاجهہ ڇڏيو ويچاري هن دادن کي
مان پنهواري بندي، مُنهنجا مارو ڪٽي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هيڏي اک تي سجڻ ڏس پٽي، چڏيئي دل ڦٽي ڦٽي
چاڪنئون محب وئين مُنهن مٽي، چڏيئي دل ڦٽي ڦٽي

تُنهنجي تابش تاب تَون ۾، سُهٽا سائين سمجهہ سَوَن ۾
ڪونہ عشق جي بازي ڪٽي، چڏيئي دل ڦٽي ڦٽي

توسان ڪو نہ چلي ڪو چارو، ويو ساهہ سَنڌن مان سارو
بحري باز مثل وئين جهٽي، چڏيئي دل ڦٽي ڦٽي

رُنين جانب يار جڏهانڪون، تُنهنجي سِر جو قسم آ تڏهانڪون
نٿو مرض اندر جو هٽي، چڏيئي دل ڦٽي ڦٽي

سارو زهر لڳي ٿو زمانو، ”دادن“ تنهنجو يار ديوانو
جيڪو ڏينهن ڏکن جا ڪٽي، چڏيئي دل ڦٽي ڦٽي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

عجب اڄ زمانو مزيدار آهي
ڪو اغيار آهي ڪو دلدار آهي
ڪو غدار آهي ڪو غمخوار آهي
ڪو هشيار آهي ڪو بيڪار آهي
ڪو زردار آهي ڪو نادار آهي
عجب اڄ زمانو مزيدار آهي

اُتي ٿي محبت اُتي ٿي عداوت
اتي ٿي رفاقت اتي ٿي بغاوت
اتيئي حڪايت اتيئي شڪايت
اُتيئي شرافت اتيئي شرارت
ٿيو ياءُ ڪان ياءُ بيزار آهي
عجب اڄ زمانو مزيدار آهي

مٿن مائٽن سان هلي وئي محبت
اتيئي آ الفت اتيئي آ ڪُلفت
پيارو آ پئسو نہ آهي اخوت
ڪِلن ٿا سُڄي تي خدا جي آ قدرت
سڄي ماڻهوءَ ڪان سيڪو بيزار آهي
عجب اڄ زمانو مزيدار آهي

ڪي شيعا ڪي سُني، ڪي دهريا وهابي
ڪي سچا صحابي، ڪي ڪوڙا ڪسابي
انهن کان سواءِ ٻيا پي ڪيئي ڪتابي
ڪڍي ملڪ مئون ڪين سگهيا خرابي
تباهي جو ڪارڻ هي تڪرار آهي
عجب اڄ زمانو مزيدار آهي

ڪو عادل هزارن ۾ عادل ڏسان ٿو
ڪو ڪامل هزارن ۾ ڪامل ڏسان ٿو
ڪو عامل هزارن ۾ عامل ڏسان ٿو
انهيءَ سان ٻه شيطان شامل ڏسان ٿو
جي خود پاڻ ناهي تہ مٿ يار آهي
عجب اڄ زمانو مزيدار آهي

نئون روپ آهي نئون رنگ آهي
نئين چال آهي نئون ڍنگ آهي
ٻِينِ کي پُٽن: پي ڪيو تنگ آهي
ڏين جي مِني ماءُ سان جنگ آهي
هي ”دادن“ قيامت جو آثار آهي
عجب اڄ زمانو مزيدار آهي

٥

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دنيا ۾ چند گهڙيون باقي اسير آهيان
ٿورو ڪو وقت هاڻي زنده اخير آهيان

مارڻ کان اڳ ۾ ماريو مان خوفِ قدير آهيان
تندرست مان نہ آهيان ضعيف ۽ ظهير آهيان

اڄڪلهہ جي دوستن کان بلڪل سذير آهيان
ڳالهين ڳهير ناهيان، مان يڪ ضمير آهيان

سڄڻن جي واسطي جڻ مان ڪنڊ ڪير آهيان
دشمن جي دل ۾ ڪان ۽ مثلِ تير آهيان

شاهين آهيان مون کي گهرجي نہ آشيانو
هڪ جاءِ منهنجي ناهي بي گهر سفير آهيان

محتاج ڪنهنجو ناهيان الله کانسواءِ مان
مفلس مان آهيان ليڪن دل جو امير آهيان

ڳولي وجهان وڏا ڪي ماڻهو مان جيل اندر
پر مان وزير ناهيان، "دادن" فقير آهيان

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

چيم دلبر مون ڪان ڇاجي ڪري منهڙو لڪائين ٿو
چيائين گوڙ ڇڏ ناحق اجائي مار ڪائين ٿو

چيم اي بي رحم تو لئہ خدا ڄاڻي مري ويندس
چيائين مر ڀلي تان مر، مون کي ڇئي ڇا ٻڌائين ٿو

چيم توتي خدا وٽ مان ڪندس فرياد قيامت ۾
چيائين ڏي ڀلي جان ڏي پنهنجو ويسهہ وڃائين ٿو

چيم درويش "دادن" ساڻ ملڻ واري ڪندين ڪڏهين
چيائين تان ڏسي رهجي پڇي پڪ ڇو ڇمائين ٿو

○

ڪنهن کي حال ٻڌايان، دلڙي دردن ماندي
ڏولڻ سُڌ نہ لهي ٿو، پورل سُڌ نہ لهي ٿو

سورن ساڙي ڇڏيو آ، ڳڻتين ڳاري ڇڏيو آ
ور اوڏ سهڻل يار، ساهہ هي سٽ نہ سهي ٿو

باهہ برهہ جي آهي باري مُنهنجي توبهہ زاري
اکين مان آب ٿيو جاري، واهڙ وانگي وهي ٿو

توبن "دادن" ساري روئندي رات گذاري
ناهي قلب قراري، هينئڙو هنڌ نہ رهي ٿو

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دغا باز سان دل دوباري نہ رک
محبت بہ نقصان واري نہ رک

خزاني سندو خرچ ياري نہ رک
اگر ڪار ڏارين تہ لاري نہ رک

دلي دوست پنهنجو جواري نہ رک
بچائين فصل چور هاري نہ رک

ميان ٿي مٿي تي تغاري نہ رک
جي ڄانگي سان مارين تہ ڄاري نہ رک

دلاسن تي ”دادن“ بهاري نہ رک
ڏکيو سر جو واپار جاري نہ رک

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏسان تنگ ڏاڍو ٿو سارو زمانو
ٻڌايان ڇا کولي سچو داستانو

عدالت آ ورلي مگر عام ناهي
وڏي ڪوڙ جو ويو آ هر جا بهانو

ڪميڻن جي بهتر اُڏي آبرو وئي
هٽي ٿو شريفن کي هر ڪوئي طعنو

"ڪريمان" "گلستان" پڙهي جي جڏهن ڪو
سڏائي پيو مولوي سو ٿو يگانو

ٻڌم بلبلين جون جتي باتيون ٿي
اتي ٿي چمن جو ويو آشيانو

مٽن مائٽن مان مٽي وئي چڏائي
نه چاچو نه مامو نه ڏاڏو نه نانو

خدا کان سوا خوف ڪنهنجو نه "دادن"
پلي سچ ۾ ڪنهن جو ڦري ڪارخانو

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اڄوڪي ڏينهن ۾ ڏاڍو ڏنو مون يار کي يارو
مگر افسوس آيو ڪين منهنجو دوست دل وارو

سوا ديدار دلبر جي چلي ٿو ڪين ڪي چارو
ڪري پنهنجو اسان جي گهر ۾ ايندو قرب ڪوهيارو

نہ آهي ذات تائين ڏات جنهن کي ڏئي ڏٺي منهنجو
افعالن جي ڪري سهٽي ڪان وڌ آ لک دفعا ڪارو

عجيبن جي ڪيو الفت اندر ۾ آهي اوتارو
خبر هوندي انهيءَ کي جيڪو ڦاٿو هوندو مون پارو

سچي سِڪ جنهن کي آهي سوئي ٿيندو آهي سوپارو
منو بلڪل مٺن ماڻهن ٻئي هٿ جو آ کٿو ڪارو

پنهنجي محبوب جو عاشق مان نالي آهيان "دادن"
سڌن درويش ٿا ڪي ۽ سڌن ٿا ڪي تہ سونارو

د

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دل غضب ۾ وئي ملي بس داد دل جو ڪونہ ٿيو
دوستو اهڙي جيئڻ کان موت منهنجو ڇو نہ ٿيو

سک ڦٽائي ڏک پرايم واهہ جو سودو ڪيم
جو مون پنهنجو ڀانئيو ٿي ڇاڪنئون منهنجو سو نہ ٿيو

عام چوٽي آهي ميندي زور جي لڳٽي نہ
رنج جو ڪنهن سان ملڻ جهڙو ٿيو تهڙو نہ ٿيو

يار جي خاطر اسان جو سِر ويو تان سون ٿيو
هيڏي قرباني منجهان پيي داد "دادن" جو نہ ٿيو

○

مون ڪِريي جو حيا ڪري ڪوئي
منهن جي دک جي دوا ڪري ڪوئي

جيئن مجبور مان ٿي پيو آهيان
تيئن نہ ٿي پئي خدا ڪري ڪوئي

هر ڪو عيبن ۾ پيو پريو آهي
ڪونہ ڪنهن جي گِلا ڪري ڪوئي

هن جيئڻ کان مري وڃان "دادن"
مون کي اهڙي دعا ڪري ڪوئي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تجي عاشق تہ سر ڪارو خواري جو ڪٽڻ گهرجي
لتي لوڙهو ملامت جو تپو ڏيئي تپڻ گهرجي

تجي بي سر ڏجي پو سر نہ ڏسجي ڪنهن نصيحت ڪي
ڪشالو قرب وارن لئہ چوڻ ڪهڙو ڪرڻ گهرجي

اگر ڪنهن جاءِ تي ويچار واري گفتگو ڪائي
ڪچهري ۾ ڪجي پنهنجي تہ ٻئي جي پي ٻڌڻ گهرجي

جتي الفت صداقت ۽ محبت ناهي ڪنهن منهن جي
تہ آزي سان اُتئون پنهنجي پڙي ساجهر پٽڻ گهرجي

خدا ڄاڻي سموري زندگي ۾ ”دادنا“ مون کي
نہ گهرجي دور دنيا جو فقط هڪڙو سڄڻ گهرجي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مان خادم آهيان سارو خدا جي خلق ساري جو
اٿم رستو نندي توڙي وڏي سان قربداري جو

اي منهنجا دوست تون ڇا واسطي پابند ٿيو آهين
گذر آهي مزو دنيا ڪميٽي ٻوٽ ڪاري جو

اچي ويجهو ٿيو ٿئي وقت سايو ڪر سواري جو
سنياليندي سيئي ڳالهيون ٻڌي پيغام ماري جو

ادا مسلم ڇو تو ڪان وسري ڪم ويو دينداري جو
ونين پاسو نہ تو افسوس تون مسجد سونهاري جو

نہ ٿي گمراهہ ڪڻ ڪجهہ پاڻ سان توشو تياري جو
شڪار آهين ٿيو شيطان جي ڇو يار ياري جو

جواني پنهنجي مولا کي ڏئي مان سرخرو ٿيندس
سُجهي "دادن" پڇاڙي تو اٺانگو بار باري جو

ن

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مدت کان بعد اڄ وري دلبر تو ياد پئي
بي اختيار شوخ ستمگر تو ياد پئي

بي اختياري چاهي هو هر هر تو ياد پئي
بي دادگي ۾ دل جو هو پٿر تو ياد پئي

سالن ڇهن جو باوفا ڇو ڪر تو ياد ئي
جو ننڍو هيو نپايو سو نينگر تو ياد پئي

پرين جي در جو ڪتو پنيهر تو ياد پئي
هيڪر تو ياد پئي وري ٻيهر تو ياد پئي

هن شوخ جي زبان مبارڪ منجهان چئو
هٿ هٿ تو ياد پيئيم ۽ مر مر تو ياد پئي

آهي قسم خدا جو اي "دادن" غريب سان
دل ڪين تي لڳي ۽ تونگر تو ياد پئي

o

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪيوسين سِر جو سودو پر نہ تو سمجهو نہ مون سمجهو
مزو الفت جو اي دلبر نہ تو سمجهو نہ مون سمجهو

عبس نڪري پيو آخر نتيجو دل لڳائڻ جو
پڇاڙي تائين شعلہ گر نہ تو سمجهو نہ مون سمجهو

عجب آهي پرن هوندي پرن وارا ويا رهجي
ڪري پرواز ويا بي پر نہ تو سمجهو نہ مون سمجهو

حڪم موجب حقيقت جي ڏکي ڏاڪڻ مجاز آهي
منو توکي ۽ مون کي ڍر نہ تو سمجهو نہ مون سمجهو

پلا .لاغرض بي پرواهہ ڏاڍا يار ”دادن“ جا
پرين پيارا پري پيڪر نہ تو سمجهو نہ مون سمجهو

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سچي ڪر اي ادا قاصد اچڻ وارا ڪڏهن ايندا
مريض عشق کان پيارا پڇڻ وارا ڪڏهن ايندا

سراسر چاڪ سيني جا سبڻ وارا ڪڏهن ايندا
دلاسو درد وارن کي ڏيڻ وارا ڪڏهن ايندا

سڀاجها خوش طبع ماڻهو کلڻ وارا ڪڏهن ايندا
گهڻي مدت کان وڇڙي سان ملڻ وارا ڪڏهن ايندا

اُتر وارا ڪڏهن ايندا ڏکڻ وارا ڪڏهن ايندا
حلڻ وارا ڪڏهن ايندا گلڻ وارا ڪڏهن ايندا

قريب الموت تي محبوب پيو مان آهيان "دادن"
اڱڻ منهنجي پرين پيارا گهمڻ وارا ڪڏهن ايندا

o

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منهنجا منا اوهان لاءِ دلڙي ڪباب آهي
رڳ رڳ ۾ راتيان ڏينهان تنهنجو رباب اهي

ڪاغذ لکيم منا مل، ورندو مليو نہ مشڪل
ارمان خط ۾ بلڪل ڏاڍو جواب آهي

ليڪن تڪيندي تارا گذري ٿي رات پيارا
ٿي موم دل خدارا ڏاڍو عذاب آهي

"دادن" چوي ٿنا گر آيو هلي اوهان در
درويش ڪان اي دلبرِ ڪهڙو حجاب آهي

○

سور وارن ڪي سڄڻ سائين ستائيندو نہ ڪر
درد ۾ دل درد وارن جي ڏُکائيندو نہ ڪر

جوش جهل خاموش رھہ، وڍ سر اجهو حاضر حبيب
ڪر قتل ڪڻ تيغ خنجر چئي پڌائيندو نہ ڪر

خون منهنجي مئون پلي هٿ لال ڪر پنهنجا پرين
مون ڪسڻ آهي قبوليو آزمائيندو نہ ڪر

سڀ مٿي صورت پرستي جي مزي ۾ "دادنا"
ٿي سگهي تان سور سهہ نہ تہ نينهن لائيندو نہ ڪر

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بدڪار اگر اهيان ايمان تہ اهي
هن سيني ۾ سڪ سوز جو سامان تہ آهي

صورت ۾ بدلجي نٿو حيوان تہ آهي
انسان اڃا شڪل ۾ انسان تہ آهي

هر وقت شريعت جو نہ پابند آ ليڪن
هر ڪلمي پڙهڻ وارو مسلمان تہ آهي

ديوانئہ محبت کي رهڻ لاءِ جهان ۾
آهي نہ خيابان بيابان تہ آهي

هي ڪيڏو بہ "دادن" آ گنهگار خدا جو
پر سرور عالم جو ثناخوان تہ آهي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ستائي ٿو انسان، انسان کي
نہ سمجهي ٿو نقصان، نقصان کي

جڏهن ويچ خود پاڻ بيمار آ
چئون ڇا جو درمان، درمان کي

شريف آدميءَ کي نوازي نٿو
نوازي ٿو شيطان، شيطان کي

ڏنو پٽ ڇُٽي جو اجهو ٿو اچي
ٻڌائي ٿو دربان، دربان کي

ڏٺم ڪنهنجي اوطاق ۾ "دادنا"
سهي پيو نہ مهمان، مهمان کي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ايندڙ زماني جو تون ذرا انتظار ڪر
بي فائدو هوا ۾ حياتي نہ غار ڪر

اڄ مُنهنجي ڳالهہ تي تون سچي اعتبار ڪر
هڪ رب تي ٻيو پاڻ تي پنهنجو مدار ڪر

ٻئي جو شڪار چو ٿئين، ٻئي کي شڪار ڪر
نالو سچي جهان اندر آشڪار ڪر

بي اعتبار تي نہ ڪڏهن اعتبار ڪر
جو اعتبار جهڙو هُجي سوئي يار ڪر

بيڪار ٿي نہ ڪار سان اُٺ جار ڪر
ڪجهہ ڀروسو خدا تي رکي روزگار ڪر

نوڪي نڪي ڪو، ڳولهي وفادار يار ڪر
ڪنهن نانگ جي ٻچي کي نہ پالي پيار ڪر

مرضي سواءِ پنهنجي جي دنيا ۾ "دادنا"
ڪنهن جي مٿانهون ڪين گران زور بار ڪر

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ستا ڪر سجاڳي سمهڻ بند ڪر
تون غفلت ۾ پنهنجو هجڻ بند ڪر

وڏي وير ٿو واقفيت منجهان
گهٽو اڄ گهٽن سان ملڻ بند ڪر

نہ راحت رسي روح کي جن وٽان
وري در انهن جي وڃڻ بند ڪر

سياڻو آ اڄ سيکو دنيا اندر
چرئي کي چريو پيو چوڻ بند ڪر

غلامي ڏي اشراف جي صدق سان
ڪميٽي کي پيرين پوڻ بند ڪر

پڙهين ۽ عمل ڪين ان تي ڪرين
انهيءَ کان تہ بهتر پڙهڻ بند ڪر

برايون تون پهريان ڏس پنهنجون عزيز
پرايون برايون ڏسڻ بند ڪر

بي غيرت جي جائز نہ آهي نماز
بي غيرت سان کائڻ پيئڻ بند ڪر

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جي غيرت جو مادو آ تو ۾ اگر
تہ گهر واري جو ٻاهر گهمڻ بند ڪر

سڏائين ٿو الله وارو تہ پوءِ
مريدن ڪان ڦهريان پنڻ بند ڪر

جو پئسي جي خاطر وڃائي وقار
انهيءَ ساڻ رشتو رکڻ بند ڪر

مُحمّدﷺ جو آهين اگر اُمتي
تہ ڏيءُ ڏوڪڙن تي ڏيڻ بند ڪر

خدايا تون اڄ ٻاڻ ڪاليج اندر
ننڍين نينگرين جو نچڻ بند ڪر

گهڻا چوندا هوندا ائين دل اندر
اهو شعر شاعر چوڻ بند ڪر

اجايو نہ ڪنهن تي ڪلو خواه مخواه
بي معنيٰ بي لذت ڪلڻ بند ڪر

دلي حال ڪنهن سان نہ ڪر "دادنا"
خبر بي خبر ڪان پڇڻ بند ڪر

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٿيو موت مُنهن جي ڪان منار پيدا
ٿيس چو مان بدبخت بيڪار پيدا

پيو دل ۾ ٿي آهي دهڪار پيدا
الائي پيو ٿي چو انڪار پيدا

ڪيو ڪيئن خدا گُل سان گڏ خار پيدا
ٿيو پاڻ پيدا ۽ اغيار پيدا

ويو آهي قاصد خبر ناهي ڇا ڪئون
اِڃان چو ٿيو ڪونہ آ يار پيدا

جدائي جي ڳڻتين ۾ ڳوڙهن جي يارو
اجهو ٿو اکين مئون ٿئي نار پيدا

عدم ۾ هجان هان، چو پيدا ٿيس مان
جنهن صورت ۾ هو منهنجو دلدار پيدا

اي همراز قانون قدرت جي موجب
محبت ۾ ڪونهي ڪو انڪار پيدا

نہ پيدا هجان هان مان دنيا ۾ هرگز
هجي هان پلي "دادنا" يار پيدا

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

حقيقت جي چوڻ کان ڪو جي، منڪر ٿيو تہ ڇا ٿي پيو!
سهي وجبو جي عادل پي، ستمگر ٿيو تہ ڇا ٿي پيو!

لٽائي صاحبِ زر ڪين ڪي ٿو راه مولىٰ ۾
انڌي وٽ مال دنيا جو، ديسر ٿيو تہ ڇا ٿي پيو!

ڏسي خوش ٿي نہ اي زردار، پنهنجا محل ۽ ماڙيون
اگر درياه وهنڊڙ جي مٿان، گهر ٿيو تہ ڇا ٿي پيو!

ڪپي ٿي آدمي ڪي پهريان اخلاق جي دولت
ڪچر لاهور جو ڪيڏو، تونگر ٿيو تہ ڇا ٿي پو!

اسان جي قوم غافل ڪي نہ آهي قدر ماڻهن جو
ڪميٽو ووٽ ڪوڙي تي جي، ميمبر ٿيو تہ ڇا ٿي پيو!

اي "دادن" آ حڪومت مستقل الله اڪبر جي
هتي ڪو ٿوري عرصي لاءِ، افسر ٿيو تہ ڇا ٿي پيو!

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اجا تائين نہ آيو چو، پياري يار جو قاصد
ڪڏهن ڏسنديون اکيون منهنجون، اکين جي نار جو قاصد

الائي ڇا ڪيو مون آ جو، مون ڏي عمر ساري ۾
نہ ڪي دلدار آيو ۽ نہ ڪي دلدار جو قاصد

نہ آيو يار جو قاصد و ليڪن يار ڏي هردم
ويو هوندو دفعا ڪيئي، مون عاشق زار جو قاصد

ٻڌڻ ۾ آيو آهي يار ڏي ويندي وٺي نياپا
وڙهي پيا وات ويندي منهنجو ۽ اغيار جو قاصد

جدائي جي غمن ۾ بس ڏٺي ڄاڻي اي ".دادن" هت
مري ويندا سين ايندو ڪين ڪي منٺار جو قاصد

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڳل اهڙي طرح ٿا هوا ۾ لڏن، ڪو هاڻو ڪري ڪو نہ ٿو ڪري
هڪڙا ٿا هسن هڪڙا ٿا رسن، ڪو هاڻو ڪري ڪو نہ ٿو ڪري

ڪو رقص جي حالت ۾ آهي، ڪو وجد جي حالت ۾ آهي
ڪئيّ آهي شروع پڪواز پنن، ڪو هاڻو ڪري ڪو نہ ٿو ڪري

سو سور سهي آزار سهي، ڳل خاطر ڳل جا خار سهي
زخمي ٿي پيو بلبل جو بدن، ڪو ها ٿو ڪري ڪو نہ ٿو ڪري

مر باغ ۾ لطف بهار هجي، ڳلزار هجي ڳڏ يار هجي
ڪهڙيون طوطا پکي ٿا لاتيون لنون ڪو ها ٿو ڪري ڪو نہ ٿو ڪري

هڪ ڏينهن نہ هوندو ڳل ۽ چمن رابيل رتن سوسن ۽ سمن
رهندو نہ سلامت شاخ ۽ پن، ڪو ها ٿو ڪري ڪو نہ ٿو ڪري

ڪري "دادن" هار سينگار نوان، اکين جي اڳيان خونخوار نوان
گهمندا ٿا وتن سو سيم بدن ڪو ها ٿو ڪري ڪو نہ ٿو ڪري

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏس تہ مُنهنجي بدنصيبي، جو ٿيو آ يار ڪک
پروسي جهڙو پيارو، دوست دل جو ٿار ڪک

ڪو تہ اهڙو هو زمانو جو نہ ٿيندو هو ڪڏهن
منٿ هڪڙو يي نہ مونکان، ساهہ جو سينگار ڪک

حسن وارن جا ڪڏهن پرپور پريل پاڻ ها
اڄ تہ هڪڙو يي نہ آهي، سڀ ٿيا هڪ وار ڪک

منهنجو مون مان آهي اهڙي ريت ٿيو دلدار ڪک
ٿيندو جهڙي ريت آ، نادار مان زردار ڪک

"دادنا" ڪڏهين بہ اُمت پنهنجي هن بدڪار مان
ڪين ڪي ٿيندو قيامت ۾ سچو سردار ڪک

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منو مُحب مُنهنجو مزيدار آهي
جهڙو يار طبيب سوئي يار آهي

اجايو ڇو پرواهہ ڪيجي ڪنهين جي
ڏيڻ وارو هر ڪنهن کي ڏاتار آهي

سڄڻ پنهنجي اکين ۾ ائين ٿي ٿو سمجهان
خدا جي خدائي جو ديدار آهي

هجي زر تہ هر در پلي واقفيت ڪر
سُڃي دوست کان دوست بيزار آهي

ڪنيو آهي سِر تي سهائي مون "دادن"
محبت جو جيڪو ڏکيو بار آهي

○

دلبر سچو رهي تہ حقيقت کُلي پوي
من وصل جو ڪو واءُ گهڙيءَ ۾ گُهلي پوي

ڏسجي انهيءَ ڪي رستو، جو رستو ڀُلي پوي
ڇا لاءِ ڪو غريب اجايو رُلي پوي

ڪجهہ ڀي نظر ۾ نہ آ معشوق ڪان سواءِ
عاشق جي گرچہ سر تي ڪٽي ڇَٽُ جُهلي پوي

ڇاهي پَري يا حور، اڳيان منهنجي يار جي
سرمو پوي اکين ۾ نڪ ۾ ڦُلي پوي

دلبر سواءِ ڪين رهي دل تي "دادنا"
هر جاءِ هاڪ يار اسان جي هُلي پوي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مون ڪان سڄڻ پڇي ويو پيرا نوان نوان
روئي ڏسان ٿو يار جا پيرا نوان نوان

هڪڙا جلي ويا، مان جيئڻ واسطي وري
پيدا ڪريان ڪي ٻيا، بڪيون جيرا نوان نوان

مون ڏي ڏسي ۽ پنهنجي ڪهڻ لاءِ دلربا
هر هر ڪاتيءَ کي ڏئي چيرا نوان نوان

گذري ويا اڳوڻا، اڳوڻا جي وقت ها
دنيا ۾ اڄ اچي پيا ڦيرا نوان نوان

اڄڪلهه ته ڪيترن جون حسينن ڪري چڏيون
دستارون، ڏاڙهيون ڍيريون ۽ ڍيرا نوان نوان

جنهن دل ۾ ڪڏهن ماپي نه ٿي "دادنا" خوشي
تنهن دل ۾ درد ڪيا، اڄ ديرا نوان نوان

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تنهنجي اکڙين تي مان ايمان لُٽائي وينس
تنهنجو عاشق ٿي خدا پنهنجو ڀلائي وينس

پيچ تو يار بي پرواه سان پائي وينس
پنهنجو مان پاڻهين آرام ڦٽائي وينس

اوچتي ڪيئن مان اکيون توسان اڙائي وينس
پنهنجي مان پاڻ لاءِ تقدير بنائي وينس

راهه ۾ سارو ئي سامان ڪسائي وينس
ٻئي جو ڇا پاڻ مان دل پنهنجي ڦرائي وينس

واهه ڪيئن سور پراوا مان پرائي وينس
تو ستمگر جي ڪري جان جَلائي وينس

تنهنجي تصوير تصور ۾ جمائي وينس
ڌوڻي در تنهنجي تي بس ديرو جمائي وينس

راز اغيار کي ناحق مان ٻڌائي وينس
پاڻ تي پنهنجي قسمت کي کلائي وينس

تنهنجو "دادن" تو چوي، تنهنجي محبت ۾ مِٺا
ناه پرواهه جو سڀ سِر تي سهائي وينس

o

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ياس يي درد يي بي خلق جي رسوائي يي
ٻڻجي ييس چريو يي مستانو يي سودائي يي

تنهنجي مرضي تون ڏسين شوخيءَ سان يا نرميءَ سان
موت يي تنهنجي آ چشمن ۾ مسيحائي يي

ٿيندو انصاف ڏسڻ جهڙو قيامت ۾ تڏهن
رب اڳيان ايندو جڏهن ٻڪرو يي ڪاسائي يي

آهيان روز ازل کان مان وٺي اڄ سوڌو
تنهنجو عشاق يي مشتاق يي شيدائي يي

ڇا چوان ڪنهن کي قصور آهه نه ڪنهن جو "دادن"
مون ته دل هٿ سان ڦرائي يي ڦاسائي يي

اڄا دل چوي ٿي ڪبو يار ٻيو ٻي
وري دنيا ۾ ونبو آزار ٻيو ٻي

اڳي ٻي ٻيتوسين وري ٻيئبو هاڻي
پريل زهر جو جام تمنّار ٻيو ٻي

ٿيندي ليليٰ وانگر ڪا ٻي ٻي جهان ۾
ٿيندو مجنون وانگي ڪو نروار ٻيو ٻي

ليي پوندو ڪاٿؤن نہ ڪاٿؤن اي "دادن"
اڳئين جهڙو خونخوار دلدار ٻيو ٻي

○

منافق دوست کان دشمن ڀَلو آ
سُجي کان کن وجي سوکن ڀلو آ

ليي چيني جو ڪاٿي ڪين تا ٿي
نڪر جو تنهن ڪري برتن ڀَلو آ

تو ڳل پئجي تہ ٿئي تو شور پيدا
پري کان يار جو درشن ڀلو آ

ڏئي جو ڪينڪي خوشبو "دادن"
انهيءَ ڳل کان تہ ڳل جو پن ڀلو آ

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ستائيندي تون اي مِٺا ڪيستائين
رهي مون کان سگهندين جدا ڪيستائين

ڪندين منهنجي وِڻو ڳلا ڪيستائين
۽ ڏيندين وري بددعا ڪيستائين

حياتي ڪي هوندي بقا ڪيستائين
ڇڏيندو ڪنهين کي خدا ڪيستائين

جو آهي مرڻ وارو تو لاءِ تنهن جي
ڪندو ڇا ڪو حاذق دوا ڪيستائين

اجائي جو بي عذر "دادن" سا هيڻن تون
رٺو رهندين ڏس دلربا ڪيستائين

○

جان سورن ۾ وئي سڙي آهي
ياد سڪ جي نہ ڪا گهڙي آهي

هڪ تہ همراز، هم جيس نہ آ
لاتي دردن پيي ڏم ڏڙي آهي

عمر ير ڪين ڪي چُٺي سگهبو
دوست دل قرب ۾ ڪڙي آهي

جا ٿي خود موت پيي مري ٿو وڃي
ڪيئن وڃي اڪ اتي اڙي آهي

ڪِنِ ڪٿي رات عيش ۾ "دادن"
ڪِنِ ڪٿي روئي رات رڙي آهي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪشمڪش ۾ زندگي گذري وئي
سڀ حقيقت تي اَچي اُجري وئي

ٿي جواني ختم وئي اهڙي طرح
ڄڻ هٿن مان ڪا پَري اُڏري وئي

ٿي سگهيو پنهنجو پي پنهنجو ڪين ڪي
ڪاش پنهنجي اهڙي ڪا اُتري وئي

ٿيو سڪن جو ڪين ڪي حاصل مزو
ٿي ڏکن ۾ نيٺ دل ڏُڀري وئي

زال دنيا ڪئي نہ مردن سان وفا
رهندو ئي رن گهر کي ڏئي گُهمري وئي

بات بلبل جي نہ طوطي جي تنوار
باغ مان ڪوئل وئي قمري وئي

داد محفل ۾ نہ محفل جو ملپو
پروسي جهڙي سنگت مُڪري وئي

بعد صدمن جي بہ "دادن" بعد ۾
تون نہ سُڌرين خلق سڀ سُڌري وئي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٿو ياڻيان موت پنهنجو مان وڃڻ دلدار جي ويجهو
جهلي دهشت وڃان ٿو ڪين ڪي مان يار جي ويجهو

دماغ آهي نہ پورو ۽ طبيعت پي نہ پوري آ
لڳي وئي تار وڃجي ڪين ٿو ڪم ڪار جي ويجهو

سندس رخسار ويجهو وڃجي ڪيئن جو مار زلفن جو
ڏنگڻ جي لاءِ وينو آ سندس رخسار جي ويجهو

ڪري بر مُنهن هليو وڃبو، هي سمجهي يار ٿو چرچو
وري اچبو نہ اصلي بي وفا منثار جي ويجهو

ڪٿي سون عمر ير توبهہ، چڱو ٿيو جو وري ٻيهر
محبت جي لاءِ وڃبو ڪين ڪي دلدار جي ويجهو

خبر ناهي هي مونکي ڪهڙي بيماري ٿي وئي آهي
جو پنهنجو پي اچي ٿو ڪين مون بيمار جي ويجهو

ڪٿي تلوار مارڻ مُنهنجي لاءِ ايندو تہ اي "دادن"
جهليندس پنهنجو گردن مان وڃي تلوار جي ويجهو

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وقت تو غيرت لتاڙي، ڇا ڪجي؟
ڪاڏي پڄجي ڪنهن ئي ياڙي، ڇا ڪجي؟

ڇا ڪجي هت سچ چوڻ آهي گناهه
صبر پيي تو ساهه ساڙي، ڇا ڪجي؟

ويو وڌي بس بدگماني جو مرض
هرڪو تو هڪبئي کي تاڙي، ڇا ڪجي؟

چور تو چوري ڪيو ڪلندو وتي
ڀاڳيو وينو ڳوڙها ڳاڙي، ڇا ڪجي؟

ڪونهه ڪو آهي ٻڌڻ وارو هتي
ڪنهن کي ڇئجي هنياءُ ڦاڙي، ڇا ڪجي؟

پيون لهي ٽوپيون ۽ پٽڪا پيا لهي
سيڪو ٿي پيو سر اگهاڙي، ڇا ڪجي؟

ڪنهن جي پيي عزت سلامت ڪين آ
گهوڙا گهوڙا ڙي الاڙي، ڇا ڪجي؟

پاڙو پاڙي کي ٿو کائي "دادنا"
ويهجي وڃي ڪنهن جي پاڙي، ڇا ڪجي؟

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بي سمجھہ کي ڇڏي ذي ڀلي اڳيرو هجي
تاڏي ڏسيس نانگ جو جاڏي ڏرو هجي

هنڌ دوستي جي سودو هجي پر کرو هجي
لالچ جو رستو دوست سان بلڪل ڀرو هجي

شرم ۽ حيا جو اک ۾ ذرا ڪجھہ ذرو هجي
اهڙو نہ ڪٿجي بار جو وِت کان ڳرو هجي

ٻن ڏئي انهي کي سارجي صدبار دوستو
ڪائڻ جو کرو هجي ڪم جو ٻرو هجي

بس ٻيو خدا کان ڪجھہ نہ گهران ٿو اي "دادنا"
هي پنهنجو سر سجڻ جي جتي جو ترو هجي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

گذري ويو جو وقت سو موٽي نہ سارجي
بي سمجهہ ساڻ پنهنجو مٿو ڪين مارجي

اڄڪلهہ بس غريب تي گهر ۾ گذارجي
ٿوري گهٽي ڳالهہ تان جهڳڙو نہ وارجي

اهڙو ڪجي تجربو جو پٽر پگهارجي
دشمن کي هٿ سان ڪين کي رستو ڏيکارجي

قدرت خداءِ جي آهہ اسان ڪٿون اي "دادنا"
سو پيي ٿهي ٿو جنهن کي نہ پرسان بيهارجي

○

دشمن ڪنهين جو رب ڪري دلبر نہ ٿي پوي
برپا ڪنهين غريب ڪاڻ محشر نہ ٿي پوي

گمراه راهہ ۾ ڪو مسافر نہ ٿي پوي
شل رحمدل ڪو ماڻهو ستمگر نہ ٿي پوي

واعدي جي منهنجي يار کي ويسر نہ ٿي پوي
هائو منهنجا اي دوستو نهڪر نہ ٿي پوي

دانهون نہ ڪري اي "دادنا" دانهن منجهان متان
دل دلربا جي ميڻ مان پٿر نہ ٿي پوي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منهنجا حبيب مون ڪان تون هڪ پل پري نہ ٿي
ڏاڍي بدن ۾ باهہ ٻري ٿي ٺري نٿي

وئي جا هٿن مان دل سان ڪڏهن ٻي وري نٿي
تنهنجي سري ٿي پر مٺا منهنجي سري نہ ٿي

سچ يار آهي، ڪوڙ جي ٻيڙي تري نٿي
جنهن دل ڏٺي سچاتو اها دل مري نہ ٿي

آهي جا ليک ۾ سا ڪڏهن ٻي ٽري نہ ٿي
سڀ ڪجهہ ڪري ٿي قدرت قسمت ڪري نہ ٿي

"دادن" غلام آهي سڄڻ تنهنجو عمر ڀر
ڳاري وڏو جدائي، جدائي ڳري نہ ٿي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

نہ ڪچڙو آ پچڙو آ نہ ڪي تڪرار ڪرڻو آ
اوهان کي عار ڪرڻو آ اسان کي پيار ڪرڻو آ

هجن پهرا هزارين مر هجن پستل ۽ بندوقون
سڄڻ سائين سندءِ ڪيئن پي ڪري ديدار ڪرڻو آ

ڪري بر مُنهن هليو وڃبو انهيءَ اولهہ جي هُن پاسي
اي سهڻا تنهنجي سرتئون پنهنجو هلڪو بار ڪرڻو آ

ضرور اچڻو آ تنهنجي اسپتال اندر بهاني سان
پچاڙي پاڻ کي هٿ ساڻ ٿي بيمار ڪرڻو آ

ڏنوسين نيٺ اي ”دادن“ نتيجو دل لڳائڻ جو
محبت ڪرڻي اڄڪلهہ ڪنهن سان بيڙو غار ڪرڻو آ

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

زماني جون خبرون ڪنڻ جون نہ آهن
ٻڌايان ڇا ٻاهر ڪڍڻ جون نہ آهن

سچيون دليون هرگز رسڻ جو نہ آهن
سرن جي سٽن ۾ گسڻ جون نہ آهن

جي ٻولين ٻڌيون سي ٽنڻ جون نہ آهن
هزارن جي ضد ۾ هٽڻ جون نہ آهن

هي خون ۽ ڪٺوريون لڪڻ جون نہ آهن
گريون ۽ گنجون پيي وٺڻ جون نہ آهن

جي بيماريون عشق بازي مان ٿي پيون
سي لقمان ڪنئون پيي ڇٽڻ جون نہ آهن

ڏسي بي رُخي ساڻ ٿو اچ اي "دادن"
اِهي اڪيون ساڳيون سجڻ جون نہ آهن

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سِر ڏيڻ ۾ دير مان ساعت نٿو ڪريان
الفت ۾ پاڻ ساڻ ڪفايت نٿو ڪريان

ڪنهن سان به سچ چوڻ ۾ رعايت نٿو ڪريان
دشمن جي ٻي اجايو شڪايت نٿو ڪريان

ڦِتڪيءَ جي مصري ساڻ ملاوت نٿو ڪريان
ڪنهن بي درد آدمي سان رفاقت نٿو ڪريان

سايو ڪري مان ڪا ٻي خيانت نٿو ڪريان
رحمت جي آسري تي عبادت نٿو ڪريان

اي "دادن" هي چاهي جو صدمن ڪان بعد ٻي
مان ختم پنهنجي عشقيه عادت نٿو ڪريان

اڙائي ديد دلبر سان سِر بازار ٿيو آهيان
ستم گرم شوخ بي پرواهه جو مان يار ٿيو آهيان

بچڻ جو آسرو ڪونهي وڏو بيمار ٿيو آهيان
جوان ٿو پنهنجي قسمت کي سڄڻ کان ڌار ٿيو آهيان

رقيبن سان وتي ريڌهو ٿو هو روز شب باقي
پري ٻيڙيءَ سڄي ۾ مانِ اڇي هڪ بار ٿيو آهيان

اي ”دادن“ دين مُسلم تي اسانکي اعتبار آهي
ڪليسا، ديرُ، مندر کان اڇي بيزار ٿيو آهيان

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڇو اڄ ڪنهن کي احساسِ غيرت نہ آهي
سو گل ڇا ڪبو جنهن ۾ نگهت نہ آهي

جا دولت حرام آ سا دولت نہ آهي
جنهن عزت ۾ ذلت سان عزت نہ آهي

اڳئين وانگي ماڻهن جي نيت نہ آهي
تڏهن رزق ۾ ڪنهن جي برڪت نہ آهي

هي اهڙو سمو آه جو شير کي پڻ
گدڙ جي غلامي کان نفرت نہ آهي

ڇا مائٽ هجي ڇا هجي دوست "دادن"
ڪنهن کي جي هڪ ٻئي ۾ حجت نہ آهي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪو زوال آهي نہ مئي نوشن جي مستي واسطي
جيڪي ڪن ٿا ڪين ٿا ڪن پنهنجي هستي واسطي

بت پرستي ٿو ڪريان مان حق پرستي واسطي
عشق آهي ڪين ڪنهن جي زير دستي واسطي

ڪهڙو دنيا ۾ ڪجي غم تنگدستي واسطي
وقت ٿا ويهي وڃايون ٿوري وستي واسطي

انتظار آهي نہ مون کي انتظام روزگار
منهنجو خالق آهي جڏهن رزقِ الستي واسطي

"دادنا" تون ڇئو طبيبن کي نہ تنهنجي ڪن دوا
ڪافي آ ديدار تنهنجي تندرستيءَ واسطي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

محبت ۾ انڪار فطرت نہ آهي
محبت کان خود خالي قدرت نہ آهي

محبت نہ جنهن ۾ مصيبت نہ آهي
محبت ۾ سُک سان محبت نہ آهي

محبت سِوا لطفِ ملت نہ آهي
محبت ري جنت پيي جنت نہ آهي

محبت سچي جهڙي نعمت نہ آهي
محبت ۾ سر ويو تہ حرڪت نہ آهي

بنا درد "دادن" بي لذت نہ آهي
جي فرقت نہ آهي تہ فرحت نہ آهي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

نہ آهيان مان ڪنهن جي ملاقات جهڙو
ٿو هرهڪ ڪٽان ساهہ سڪرات جهڙو

تڪيندو ٿو تارا وتان روشنيءَ ۾
سڄو ڏينهن مون لاءِ آهي رات جهڙو

ڪندي ياد اڄ پنهنجي پياري پرينءَ کي
اکين آب آندو آ برسات جهڙو

قبول عرض پوندو ضرور دل جو "دادن"
سندس گهر جو نقشو آ عرفات جهڙو

○

دنيا کي سمجهي رستو اويڙو ڇڏي ڏنم
عزت بچائي بس متو ميڙو ڇڏي ڏنم

ماٺهو ڇڏيم وطن جا ۽ مائٽ وطن جا ڇڏيم
آباد وسندو پنهنجو ويڙهو ڇڏي ڏنم

طوفان وقت پنهنجي خدا تي رکي ڪري
درياهہ ۾ نصيب جو ٻيڙو ڇڏي ڏنم

رُخ يار مئون سمجهي ويس اڄ ئي "دادنا"
حجت جو اڳتي يار سان جهيڙو ڇڏي ڏنم

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هزارين حسن وارن جون، ڳٽي ڳٽيون ڳري وينديون
هُنن جو ڇا هڙئون ويندو، اجايو تون مري ويندي

اگر ڪڏهين رُسي ايندين تہ ايندئي ڪونہ ڪي ڀويان
سوالي ٿي سنڌءِ در تي وري پي تون وري ويندي

اجائي ڪُل وڏائي زيب زيور آ زماني ۾
ڇڏي هڪ ڏينهن دنيا مال گهر زيور ذري ويندي

نصيحت ڪَنُ ڏئي ٻُڌ منهنجي مُنهنجا دوست دنيا ۾
جي صُحبت بد ڪندي ڪنهن بد خصالت سان ڪري ويندي

شهنشاهہ پاڪ حضرت عشق جي درياهہ اعظم ڪان
سچو هوندين تہ هڪدم تار توڪل تي تري ويندي

ٿُتي سانگا سپيئي ويندا هتئون آخر ادا ”دادن“
چڱاين ۽ مداين جي ڪٽي سِر تي پَري ويندي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سياڻو ماڻهو صدمي کان بعد ٿيندو آ
ڏکن کان پوءِ سکن ۾ سواد ٿيندو آ

ڏنو مون آهي محبت جي جاءِ تي اڄڪلهه
ضرور ڪوئي نہ ڪوئي فساد ٿيندو آ

شبِ وصل جو جڏهن لطف ياد ايندو آ
تمام عاشقِ ناشاد شاد ٿيندو آ

پرائي هر ڪا مزو چيز ڏيندي آهي پر
هميشه پنهنجي تي گهڻ اعتماد ٿيندو آ

چيم تہ داد سجڻ ڪر چيائين چُپ ڪر
جي ابتو پڙهبو تہ "دادن" نہ داد ٿيندو آ

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

حال مُنهنجا هن طرح آهن ڪيا ڪنهن يار چٽ
ٿيو جڏهن کان آ جدا ٿيا هار ۽ سينگار چٽ

عشق جي سرڪار ۾ نادار چٽ زردار چٽ
اتڪلون چٽ عقل چٽ وهنوار چٽ ويچار چٽ

دل لڳي کان پوءِ هجي ڪهڙو بہ دلبر آ تہ آ
پوءِ هجن توڙي ڪٽي اڳلي جا سڀ اطوار چٽ

هاءِ آخرڪار "دادن" گلشنِ الفت منجهان
ويا پکي اُڏري لڳو طوفان ٿيا وڻ ڏار چٽ

○

صدمي کان بعد آدمي هوشيار ٿو ٿئي
داڻو ملي ٿو خاڪ ۾ گلزار ٿو ٿئي

تر جيڏي ڳالهہ مان وڃي تڪرار ٿو ٿئي
پهريان ٿئي ٿو پيار پوءِ آزار ٿو ٿئي

رازي رهان ٿو هو توڙي بيزار ٿو ٿئي
ڪاوڙ جيئن ڪري ٿو تيئن پيار ٿو ٿئي

گهر جو تہ شينهن هرڪو آ پر وقت احتياج
غازي جوان سو آ جو نروار ٿو ٿئي

بيبن ساڻ پنهنجو واسطو ڪونهي "دادنا"
پر پياري پرين جو پاڻ کي ويچار ٿو ٿئي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

گهڙي پل جي محبت لئہ پرايم سور سالن جا
ڪريان ڇا پيچ پئجي ويا اٽاوا ڪم ڪشالن جا

ڏڪائڻ عشق ۾ جائز نہ ڪنهن ڪي آهي نہ تہ جيڪر
رقيبن جي مٿان حملا ڪجن پڙڇن ۽ پالن جا

سڄڻ مُنهنجي وڇئون فتني وجهڻ وارا لڪين پيدا
گهٽائي تي پيا آهن بٿاڪي پٽ بٿالن جا

ڏٺا مون ڪيترائي دل قتيل ديوانا دلبر جي
ڪي چشمن جا ڪي ابرن جا ڪي لب خط جا ڪي خالن جا

ڪروڙين قيس ۽ فرهاد جهڙا گم ٿيا ”دادن“
خيالِ يار ۾ صاحب وڏو اونهن خيالن جا

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جڏهن ڪان آ جانب رُسي ويو رُسي ويو
چوانڪن سان چولو ڦُسي ويو ڦُسي ويو

جيئڻ ان جو دنيا ۾ آهي نہ ممڪن
محبت ۾ جيڪو مُسي ويو مُسي ويو

هٿان شوخ نوخيز قاتل جي ناحق
وفادار عاشق ڪُسي ويو ڪُسي ويو

لڳا تير چشمن جا جيڪي جسم ۾
انهن مان نہ هڪڙو گُسي ويو گُسي ويو

نشاني ڏنل پنهنجي ورتئين ورائي
ڪري ٻانهن مُنهنجي ٻُسي ويو ٻُسي ويو

طرف يار ڏي يار خاطر اسان جو
پنڌن ۾ سليپر گسي ويو گُسي ويو

نہ چئہ ڪنهن کي چئہ پنهنجي قسمت کي "دادن"
اُهو وقت توکان گُسي ويو گُسي ويو

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هر ڪنهن کي ڏئي ڇڏيا ڏاڍا خودي خمار اڄ
تا وڏن کان پاڻ کي داناءُ سمجهن ٻار اڄ

ڪاٻه هستي ڪين هُئي جن جي اسان هوندي اُهي
تي پيا آهن ڏسو سي بي خبر بيدار اڄ

هندو مسلم پيشوا اي هم وطن همت ڪريو
وقت آهي تيار ٿيو نعرو هٽي نروار اڄ
پاڻ آهيون پاڻ ۾ پر پاڻ جي پائڻ ڪري
وئي هلي هڪ ٻئي کان، هڪ ٻئي واسطي آڌار اڄ

قوم مان، قومي جنابن مان وئي قوميت ڇڏي
هرڪو صاحب پنهنجي منهن سان ٿو گذاري ڏار اڄ

ٿئي ترقي يافته سڄو ملڪ هي پر ڇا ڪجي
مُلڪ وارن مُلڪ ۾ آهي وڏي ڦرمار اڄ

سال پورا ٿي ٿيان. آهن اليڪشن کي ڏسو
ڇا اڄا ڪن ٻيو اسان لئه مُلڪ جا مهندار اڄ

هيڏي ساري اوج هوندي پيي وڏو افسوس آ.
ديس کي ٿو ديس ڪائي دؤر هن ۾ يار اڄ

دادنا هي ڪو سمو اهڙو ته آيو آهي جو
دوست ٿيندا دوستن کان تا وڃن بيزار اڄ

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏٺيءَ وس آ ڪنهن کي ڏاهي يا ناهي
سوين درد ٿو هڪڙي لحظي ۾ لاهي

انهيءَ کي ڏجي دل جو دل ساڻ چاهي
اجايو وڃي چڙهجي چاڪاڻ ڦاهي

اچوڪي زماني ۾ هلجي سنيالي
پرائي مصيبت ۾ پئجي نہ ڪاهي

مزو ۽ محبت جڳهہ جنهن تي ناهي
هليو وڃجي پنهنجا سُتت پير ڏاهي

جتي خيال اتڪل اسان جو نہ آ
چڏائڻ کپي جند ڇڏائڻ ۾ چاهي

مندو جيڪڏهن پاڻ ڏاڍن کي ”دادن“
سگهي ڪين پهچي تہ سينو ڇو ساهي

رڳي رب سچي جي ستاري هُجي
مخالف ڀلي دنيا ساري هُجي

سُڌاريندو اُهو چال ٻئي جي ڪيئن
نہ جنهن چال پنهنجي سُڌاري هُجي

سو کهڙو ڪندو قدر گهوڙي سندو
جو خفتي گڏهہ جو نوناري هُجي

ڏئي اڄ شريفن تي الزام ٿو
جو زاني شرابي جواري هُجي

ڪري مانُ سچ جي چوڻ ڪان هينئر
جنهن کي عزت پنهنجي پياري هُجي

سو ٻاريندو ڪيئن ٻئي جي اي "دادنا"
نہ پنهنجي ڀلا جنهن ڪا ٻاري هُجي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اکيون دلدار جي در ۾ لڳايون وينو آهيان مان
سڏيون ديدون سندس در ۾ اڙايون وينو آهيان مان

ڳليءَ ۾ خاڪ تي بستر وڇايون وينو آهيان مان
ٿيو جهيڙو تہ ڏک وڏ گهڻ سهايون وينو آهيان مان

ڇريو ناهيان پکين کي پي پڙهايون وينو آهيان مان
ءِ ڪيئي نانگ ڪِنگرين ۾ پنايون وينو آهيان مان

روئي رت سان جسم سارو رڱايون وينو آهيان مان
ڇرين جي لست ۾ نالو لکايون وينو آهيان مان

جهڳو هٿ سان پنهنجو "دادن" جلايون وينو آهيان مان
جو پاڻهئي پاڻ تي ماڻهون کلايون وينو آهيان مان

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دنيا ۾ جيڪي آيا سي آخر مري ويا
هٺا جاڏهون جا تاڏهون وري ويا

ڇا نيئون، ڇڏي جهان ۾ سيم ۽ زري ويا
سر تي اُنائي نيڪي بديءَ جي ڀري ويا

غوراب غرق ٿي ويا ڪن جا عميق ۾
تُرهي سوا ڪي تار منجهائون تري ويا

ڪنهن کي ڇيائون ڪين ڇوڻ بعد ڀي وري
صد آفرين تن کي جي سرندي ٿري ويا

فروعون خود پرست ۽ نمرود بت پرست
دوزخ جو ٿي آخر ٻئي ٻارڻ ٻري ويا

بهرام ڪاتي، ڪاتي آ رستم ۽ پيلتن
قبرن ۾ تن جو ماس هڏا ڀي ڳري ويا

اڄڪله ڪو لڳي واءُ ويو آهي اهڙو جو
ڪهڙا نه سياڻا سيبتا ماڻهون ڪري ويا

اي ”دادن“ سوڙ ٿيا ساٿ سان سڄڻ
فرقت ڏئي اسان جي ڪري دل ڇري ويا

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مري ويا پيارا وفادار ماڻهون
بچيا باقي بي درد بيڪار ماڻهون

چڱو ٿيو ائين ٿيو جيئن ٿي رهيو آ
چا ماڻهن مئون جاڻن ٿا مُردار ماڻهو

ڦُري دل پرائي نہ پنهنجي ڏين ٿا
هي ڪهڙا نہ آهن مزيدار ماڻهو

نہ واپار ڪر ڪنهن سان دل جو ائي "دادن"
خطرناڪ آهن خريدار ماڻهو

خدايا چا بدلي انهن جي سُنا جي
نہ ماريئي اُهي دل جا آزار ماڻهون

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بي دادگي جي باري ۾ دلبر ڪان ڇا پڇان
ڪنهن دير جو سبب سان ستمگر ڇا پڇان

ٽيٽو جو هو سو ٿي ويو مقدر ڪان ڇا پڇان
بربادي گهر جي، گهر جو جلڻ، گهر ڪان ڇا پڇان

ايذاءُ پنهنجي جان جو نشتر ڪان ڇا پڇان
قاتل جي هوندي خون جو، خنجر ڪان ڇا پڇان

پرواز آسمان جو، بي پر ڪان ڇا پڇان
نادار جو مان حال تونگر ڪان ڇا پڇان

منهن جي سفيني جو آ جڏهن ناخدا خدا
ساحل جو پوءِ نشان، سمندر ڪان ڇا پڇان

رخصت ڪان پوءِ "دادنا" لطف وصال سان
ديوار در ڪان ڇا پُڇان بستر ڪان ڇا پڇان

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪاش مون کان اي سڄڻ اڄ موڪلايون ٿو وڃي
منهنجي دل تي داغ حسرت جو لڳايون ٿو وڃي

اوچتو ڪيئن ٿو وڃي ڏاڍي ٻُڌايون ٿو وڃي
موت جهڙو مون کي هي صدمو رسايون ٿو وڃي

پاڻ کان پو منهنجي گهر ۾ ڇا بچايون ٿو وڃي
ماٺ بچيس سو پيي وري چريو بنايون ٿو وڃي

عمر ڇوٽيءَ ۾ ڪندو هئين ڪين ڪي مونکان حجاب
نوجواني ۾ پيلا ڇو منهن لِڪايون ٿو وڃي

ٿيندي بدنامي ٻنهي جي صبر مون کي ايندو ڪين
سُڌ لهين ٿو ڪا نہ ڪنهن جو گهر جلايون ٿو وڃي

ٿو وڃين پر ٿو سهاري ڪنهن جي "دادن" کي ڇڏين
دل نہ ڪنهن سان لائجي اهڙو پڙهايون ٿو وڃي

ز

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دلبر ملي تہ منهنجي دکي دل جو غم لهي
بينو لُڪي ۾ آهي نٿو هيٺ دم لهي

ڪهڙي نموني دوستو رنج و الم لهي
پنهنجيءَ تئون ڪين ڪي ٿو ستمگر صنم لهي

ماري وڌو آ يار جي رفتار ڇا ڪريان
هرهڪ قدم حبيب جو لک لک پدم لهي

در دلربا جي جيڪي سوالي انهن منجهان
منهنجو خدا ڪري تہ ڇگي ربت ڪم لهي

آگاهہ ناهہ عام ڪي هن اونهي راز جي
ڪر صبر "دادنا" جو هڏن تئون ٿو ڇم لهي

ن

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪين ڪي آئين سڄڻ مون ڪان پڇڻ جي واسطي
دير دم جي ناهي دلبر دم ڏيڻ جي واسطي

پاڻ ڪي ڪو آسرو ڪونهي بچڻ جي واسطي
منتظر آهيان گهڻو تُنهن جي اچڻ جي واسطي

ڪيئي خيراتون ڪيم باسيم سُکائون سو هزار
مون گهڻايو ڪين ڪي آهي ملڻ جي واسطي

ملڪ ساري جا ٿيا معشوق عاشق تو مٿان
حور پي حيران آ تُنهن جي ڏسڻ جي واسطي

بار سيني تي سهي هڪ بئي جا وڃبا هئا ڪڏهن
اڄ تہ ڪا اميد ڪانهي هٿ رکڻ جي واسطي

بيو مرض ڪونهي لڳو "دادن" جي دل کي دلربا
بس مرض آهي تہ آهي گڏ رهڻ جي واسطي

(ر)

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪنهن کي نه ڇئبو هاڻي، هرڪوئي پاڻ ڄاڻي
پل سيڪو موج ماڻي، هرڪوئي پاڻ ڄاڻي

الله ظالمن کي بخشيندو ڪين هرگز
سڀ ايندا منجهه پڇاڻي، هرڪوئي پاڻ ڄاڻي

انصاف جا ٿي ناهي بس رهڻو تا ٿي ناهي
وڃبو لڏو پلاڻي، هرڪوئي پاڻ ڄاڻي

ان ٻاري ۾ وڃي ڇا پنهنجو نه ڪنهن جي ٻاري
ڇا ڇا ڇيو ٿلاڻي، هرڪوئي پاڻ ڄاڻي

دنيا ۾ شور آهي جنگين جو زور آهي
ڇا ٿيندو اڄ سياڻي، هرڪوئي پاڻ ڄاڻي

ساري ٿو ساهه جن کي موٽائي ماڳ تن کي
الله شال آڻي، هرڪوئي پاڻ ڄاڻي

هن ٿهر ۾ اسان کي هن شهر ۾ اسان کي
آندو آ آب داڻي، هرڪوئي پاڻ ڄاڻي

”دادن“ ادا تون ڪم ڪر گذري جو ڪين غم ڪر
ڪجهه هوش ڪر نڪاڻي هرڪوئي پاڻ ڄاڻي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هردم پنهنجي خيال ڪي سنو هلائجي
شريعت کان هرگز نہ ٻاهر پير پائجي

حق جي حڪم کي پلا چو لڪائجي
ڪولي مسلمان کي هڪدم ٻڌائجي

پرهيزگاريءَ جو خدا ڪيو حڪم قرآن ۾
چير ٻڌي چو پلا عورت نچائجي

دنيا جي لاءِ نہ پنهنجو دين وڃائجي
ڪڏ ۾ اهڙو ڪتيو، تنهن کان پني ڪائجي

ڪوشش ڪري اولاد کي علم پڙهائجي
ڪيا ڙي ڪوڙائي ان کي نہ ناچو بڻائجي

فهم ۽ فضيلت سان ويهي راڳ ڳائجي
ڪدڙن وانگر خوار ٿي نہ تاڙي وڃائجي

اهاَ نصيحت "دادن" فقير جي دل سان لائجي
پرائي عورت جي پنيان چو پنهنجي هڙ ڦرائجي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پروسو رکجي ڏٿيءَ تي ڪين رکجي عام تي
ڪو لکن ۾ آهي پورو آدمي انجام تي

ربّ راضي ناهي دنيا جيٰ گهٽي آرام تي
ربّ راضي آ انهن تي جن ڏنا سرسام تي

مست ٿيو پيو آهي هرڪو پيٽ ٿاٿيون طعام تي
آهي ڪُرسي ڪوچ لئه ناهي ڏٿيءَ جي نام تي

اي مسلمانو! ادا بحرِ خدا بيدار ٿيو
پيو نه ڪجهه ته به ڪجهه نه ڪجهه هلندا هلو اسلام تي

مرغ دل جو ويو اڏامي گلبدن جي بام تي
خالي داٿي لئه لهي پيو زلف واري دام تي

"دادنا" دنيا جي صحبت آ بي جا تنهن ڪري
وڃ وڃي تون پنهنجي رندن سان جمع ٿي جام تي

○

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دادن فقير بہ اهڙن شاعرن مان هو، جن پنهنجو ڪلام ماڻهن تائين پهچايو. محفلن ۽ مشاعرن ۾ پڙهي توڙي ڳائي پهچايو. سندس ڪلام جو لهجو ۽ ٻولي ٺيٺ سنڌي ۽ ڳوٺاڻي آهي. جنهن ۾ بيحد گهڻي رواني، سولائي ۽ مِٺاج آهي، جنهن ڪري ئي هن جي ڪلام ايڏي مقبوليت ماڻي، جو ڪيترن ئي ماڻهن کي سندس شاعريءَ جو ڪجهه حصو برزبان ياد آهي. هن جي شاعريءَ ۾ ڪا فلاسافي ڪانهي، بلڪل ساديون ۽ سڌيون ڳالهيون آهن. دانائيءَ جون ڳالهيون، عمر جا تجربا ۽ مشاهدا ان انداز سان بيان ڪيل آهن، جو اهي ٻڌندڙن کي اهڙو تہ دل سان ٿا لڳن، جو پاڻ ئي ياد ٿيو وڃن ۽ موقعي مناسبت سان زبان تي اچيو ٿا وڃن!

اياز لاکير

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پڙهندڙ نسُل . پَ نَ

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻِڪَ ”لُڙهندَڙ نَسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندَڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، ڇُرندڙ، ڪِرَندڙ، اوسيئڙو ڪَندَڙُ، ياڙي، ڪاڻُو، ياجوڪَڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙَهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سيني وِچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان کڻي ڪمپيوُٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعنى e-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌَڻَ، ويجهَڻ ۽ هِڪَ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاري تحريڪ جي رستي تي آڻِڻَ جي آسَ رکون ٿا.

پَڙهندڙ نَسل (پَـنَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪـو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪڏهن ڪو بہ شخص اهـڙي دعوىٰ ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي ورې پَـنَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بہ ڪُوڙو آهي.

جَهڙيءَ طَرَح وڻن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اَهڙيءَ طرح پَڙهندڙ نَسُل وارا پَـنَ بہ مختَلِف آهـن ۽ هوندا. اُهي ساڳئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، بَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. ٻين لفظن ۾ پَـنَ ڪا خُصوصيِ ۽ تالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَـنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيادن تي بہ ٿِيـن. اهڙي حالت ۾ پَـنَ پاڻ هِڪَٻِئي جي مدد ڪَـرڻ جـي اُصـولَ هيـٺ ڏي وَٺُ ڪنـدا ۽ غيرتجـارتي non-commercial رهنـدا. پَنَـن پـاران ڪتـابن ڪـي ڊِجيِٽـائِيز digitize ڪرڻ جي عَملَ مان ڪو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪـرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجيِٽائِيز ڪرڻ کان پو ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمائي، رُڳو پَنَـن سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پَنَن کي کُليل اکرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڏِ کان وَڏِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي هِمٿائِن. پر ساڳِئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪَنهن بہ رُڪاوٽَ کي نہ مڃن.

شيخ اَيازَ علمَ، ڄاڻَ، سمجهہَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽَ، پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.

... ...

جئن جئن ڄاڙ وڏي ٿي ڄَڱَ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا؛

ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موٽي مَنجهہِ پهاڙ ڇُپن ٿا؛

... ...

ڪالهہَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهہ نيلا پيلا آهن؛

گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن........

... ...

هي بيتُ اَٿي، هي بَم- گولو،

جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!

مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،

جنهن رِڻَ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ ـ

اِن حسابَ سان اَڄاٽائي کي پاڻَ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ ”هاڻي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وڃايو“ ناداني‌ءَ جي نشاني آهي.

پَنَن جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر کڄي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اڻڄاڻن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نَسُل جا پَنَ سيني کي **ڇو، ڇالاءِ ۽ ڪيئن** جهڙن سوالن کي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوشَ ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽر گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ڀاڪي پائي چيو تہ ”منهنجا ڀاءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ“.
- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)

سنڌ سلامت

www.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊجيٽلائيزيشن ۽ پکيڙ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سندس رفتار سان هلڻ جو سانباهو آهي، ڇو ته تاريخ هميشہ انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سنڌ سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاء خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نہ رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي اديبن، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليقن کي ڊيجيٽلائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.
اسان جي خواهش هئي تہ سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڊائونلوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ اينڊرائيڊ سميت آئي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آساني سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي.
۽ اهو سڀ ”سنڌ سلامت ڪتاب گهر“ ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد تہ سنڌ سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نہ صرف ڀرپور لاڀ حاصل ڪندا پر سنڌ سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بنائڻ لاءِ پنهنجو پورو ساٿ نڀائيندا.

books.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت ڪتاب گهر جي اينڊرائيڊ ايپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڊائونلوڊ ڪريو:

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhsalamat.book